

De hyperinflatie tijdens de Weimarrepubliek in de nasleep van WO I. (3)

(wordt vervolgd)

Rudy De Vos

Er was geen tijd om nieuwe zegels voor de nieuwe tariefverhoging te drukken, zodat t.e.m. 30 november de bestaande zegels verkocht werden aan het viervoudig tarief. Een nationale brief werd gefrankeerd met 20 miljard Mark voor een port dat 80 miljard Mark bedroeg. Uiteraard moest dat laatste bedrag worden voldaan. Deze brieven zijn gekend onder de naam "Novemberbrieven".

Brief gestuurd van Berlijn naar Bernburg op 30 november 1923. Gefrankeerd met 20 miljard Mark doch betaald voor het tarief voor een brief tot 20 g in de periode 26.11.1923 t.e.m. 30.11.1923 dat 80 miljard Mark bedroeg.

Reeds in de late zomer van 1923 was het duidelijk dat de inflatie het politieke landschap in Duitsland compleet kon omgooien. Een oplossing was noodzakelijk en op buitenlandse hulp kon men niet rekenen. De stilzwijgende aanvaarding van de uitspraak van de partijloze Bondskanselier Wilhelm Cuno (november 1922 – augustus 1923) dat het land geen herstelbetalingen meer kon doen, was een belangrijk gegeven in het plannen van oplossing. Half november 1923 werd de Rentemark ingevoerd. De waarde van 1 Rentemark bedroeg 1 biljoen Mark. Er werden maatregelen genomen zodat de groei van de geldhoeveelheid aan banden werd gelegd en de stabiliteit van de munt werd gegarandeerd. Het betekende het einde van de hyperinflatie waarvan de kosten werden gedragen door de arbeiders en spaarders.

De eerste postzegels in de nieuwe geldwaarde verschenen pas op 1 december 1923. Om het licht verhoogde port te kunnen voldoen mochten de inflatiezegels tot eind 1923 worden gebruikt en werd het betalen van het port aan het loket verlengd, hetgeen normaal gezien slechts mogelijk was van 25 augustus t.e.m. 14 december 1923. Echter, alle inflatiezegels met een waarde t.e.m. 800.000 Mark waren vanaf 1 december 1923 ongeldig en zegels met de waarde 1 miljoen t.e.m. 50 miljard Mark konden niet meer worden aangekocht. Er werd eveneens gebruik gemaakt van vignetten.

Na het verschijnen van de Reichsmark op 30 augustus 1924 werd de Rentenmark herbenoemd. De waarde bleef onveranderd.

Brief verzonden van Sprottau naar Berlijn op 1 december 1923 (1ste dag van de invoering van de Rentenmark). Gemengde frankering van 100 miljard Mark en 10 Pfennig in Rentenmark, samen een equivalent van 200 miljard Mark of 20 Pfennig in Rentenmark, d.i. het port voor een binnenlandse brief van meer dan 20 g. Op de verso bevindt zich de keuringstempel van INFLA

Dit verzamelgebied is zeer uitgebreid zodat er tal van verzamelmogelijkheden zijn. Het gros van de inflatiezegels zijn in ongebruikte toestand massawaar en dus goedkoop aan te schaffen. De uitgiftedatum tonen echter niet volledig het verhaal van de hyperinflatie. Hiervoor heeft men een gestempelde zegel, of beter nog een poststuk, met leesbare afstempeling nodig. Afgestempelde zegels, zoals poststukken zijn duurder en bovendien is niet elke zegel afgestempeld vindbaar, althans met een echte stempel en correct in de inflatieperiode gebruikt.

Men kan poststukken verzamelen van elke tariefperiode met een enkele zegel, met zegels van één uitgiftegeheel of met willekeurige zegels zolang het beantwoordt aan het correcte port.

2. De gebruikte postzegel.

Wat hierna volgt is een greep uit een verzameling die brieven bevat **met afstempeling op de eerste en laatste dag voor elke tariefperiode**, en dit voor verschillende soorten poststukken. Als leidraad wordt een overzicht gegeven van de opeenvolging der tarieven van volgende soorten poststukken: de standaard nationale brief, de lokale brief, de aangetekende brief, de postkaart het postwaardestuk en het drukwerk. Dit wordt aangevuld met enkele voorbeelden van andere poststukken : de spoedbestelling en de internationale brief.

Door gebrek aan postzegels met grote frankeerwaarde werden verschillende brieven ook op de verso voorzien van de nodige postzegels. Dit wordt bij de getoonde stukken vermeld of getoond.

De dagen waarop de tarieven werden aangepast in de periode 1921 t.e.m. 1923 zijn 01.04.1921 – 01.01.1922 – 01.07.1922 – 01.10.1922 – 15.11.1922 – 15.01.1923 – 01.03.1923 – 01.07.1923 – 01.08.1923 – 24.08.1923 – 01.09.1923 – 19.09.1923 – 20.09.1923 – 01.10.1923 – 10.10.1923 – 20.10.1923 – 01.11.1923 – 05.11.1923 – 12.11.1923 – 20.11.1923 – 26.11.1923 – 01.12.1923

Postkaart afgestempeld te Werdohl op de laatste dag van de tarievenperiode 06.05.1920 t.e.m. 31.03.1921. Het tarief in binnenlandse dienst bedroeg 30 Pfennig.

Aangetekende brief van Werdau naar Leipzig verstuurd op de laatste dag van de tarievenperiode 06.05.1920 t.e.m. 31.03.1920. Het tarief voor een nationale brief was 30 Pfennig (Mi.nr. 144) en de aanteken-taks bedroeg 60 Pfennig, samen 90 Pennig

Onderstaande tabel toont aan de hand van postzegels de evolutie van het tarief tijdens de hyperinflatieperiode voor een binnenlandse standaardbrief tot 20 g van 1 april 1921 tot de invoering van de rentenmark op 1 december 1923. Uitgiftedatum is onder de zegel aangegeven.

<p>01.04.1921 – 31.12.1921</p> <p>10.08.1920 - Mi.147</p>	<p>01.01.1922 – 30.06.1922</p> <p>dec 1921 - Mi.171</p>	<p>01.07.1922 – 30.09.1922</p> <p>02.04.1922 – Mi.201</p>	<p>01.10.1922 – 14.11.1922</p> <p>Een postzegel van 6 mark (Mi.228) werd uitgegeven in oktober 1922. Alternatief in het begin van deze tariefperiode was frankeren met meerdere zegels (vb. 2x Mi.225)</p>		
<p>15.11.1922 – 14.12.1922</p> <p>Een postzegel van 12 mark (Mi.240) werd uitgegeven in december 1922. Alternatief in het begin van deze tariefperiode was frankeren met meerdere zegels (vb. 2x Mi.228)</p>	<p>15.12.1922 – 14.01.1923</p> <p>jan 1923 - Mi.242</p>	<p>15.01.1923 – 28.02.1923</p> <p>dec 1922 - Mi.209</p>	<p>01.03.1923 – 30.06.1923</p> <p>feb 1923 - Mi.247</p>		
<p>01.07.1923 – 31.07.1923</p> <p>feb 1923 - Mi.249</p>		<p>01.08.1923 – 23.08.1923</p> <p>jan 1923 - Mi.252</p>	<p>24.08.1923 – 31.08.1923</p> <p>24.08.1923 - Mi.280/2</p>		
<p>01.09.1923 – 19.09.1923</p> <p>01.09.1923 - Mi.287/8</p>	<p>20.09.1923 – 30.09.1923</p> <p>20.09.1923 - Mi.295/6</p>	<p>01.10.1923 – 09.10.1923</p> <p>01.10. 1923 - Mi.312</p>	<p>10.10.1923 – 19.10.1923</p> <p>09.10.1923 - Mi.317</p>	<p>20.10.1923 – 31.10.1923</p> <p>19.10.1923 - Mi.318</p>	
<p>01.11.1923 – 04.11.1922</p> <p>30.10.1923 - Mi.322</p>	<p>05.11.1923 – 11.11.1922</p> <p>04.11.1923 - Mi.325</p>	<p>12.11.1923 – 19.11.1923</p> <p>12.11.1923 - Mi.328</p>	<p>20.11.1923 – 25.11.1923</p> <p>13.11.1923 - Mi.329</p>	<p>26.11.1923 – 30.11.1923</p> <p>Een postzegel van 80 miljard mark werd niet uitgegeven. Gedurende deze tariefperiode was frankeren met een kwart van de te betalen port de regel. Dit kon met Mi. 329</p>	<p>vanaf 01.12.1923</p> <p>01.12.1923 Mi.340</p>

10 Rentenpfennig heeft de waarde van 100 miljard Mark

Brief verstuurd van Nürnberg op de laatste dag van de tariefperiode 01.04.1921 t.e.m. 31.12.1921 werd correct gefrankeerd met 3 Mark (Mi. nr. 201).

Brief verzonden van Hannover naar Hamburg op de eerste dag van de tariefperiode 15.11.1922 t.e.m. 14.12.1922 en gefrankeerd met 12 Mark, t.w. 2x Mi. nr. 187 en 2x Mi. nr. 194.

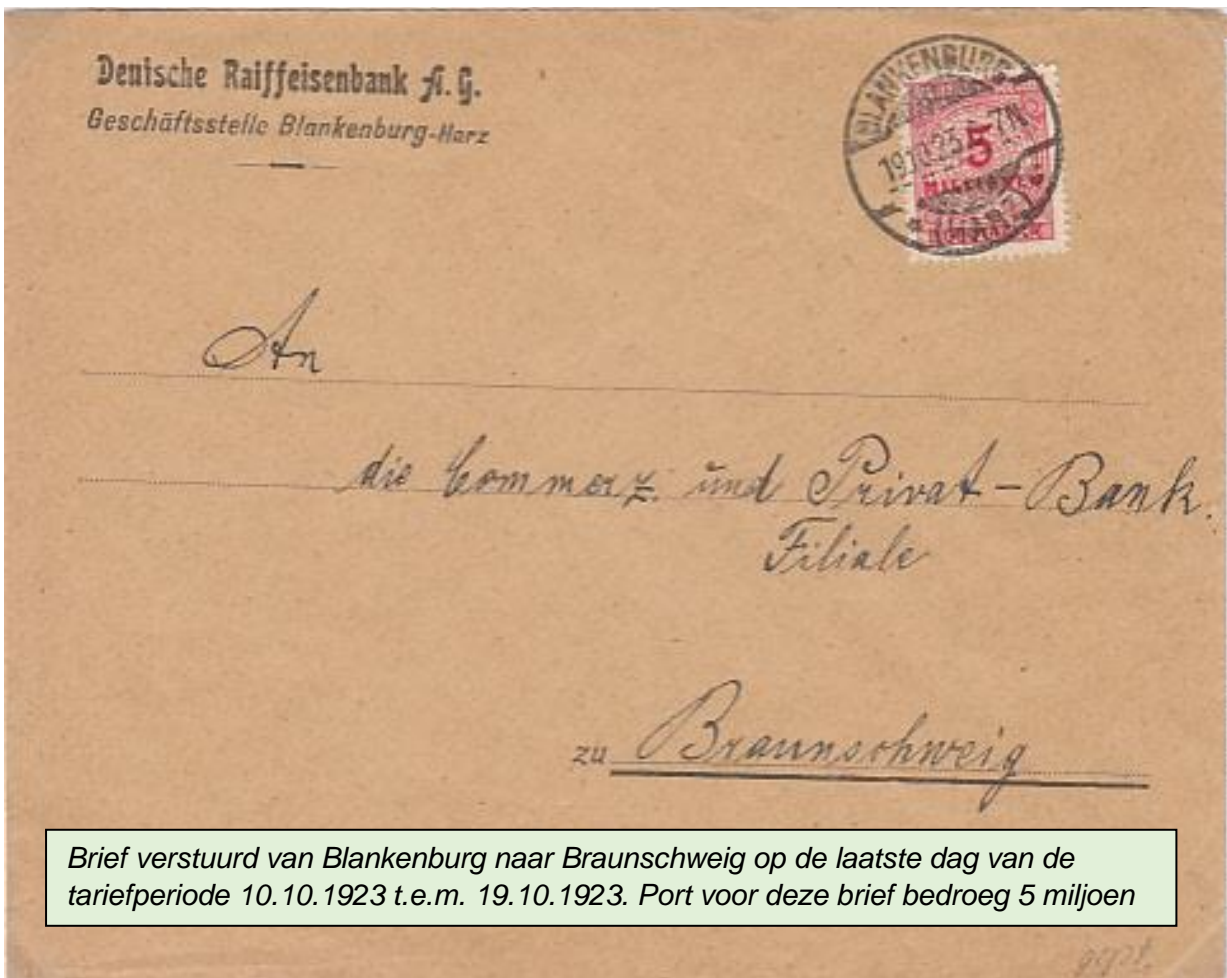
Brief verstuurd van Dortmund naar Osnabrück op de laatste dag van de tariefperiode 01.07.1923 t.e.m. 31.07.1923. Correct gefrankeerd met 300 Mark d.m.v. postzegel Mi.nr. 247 en nr.248

Brief afgestempeld te Soest op eerste dag van de tariefperiode 24.08.2023 t.e.m. 31.08.2023 en verstuurd naar Schweningen. Correct port 20.000 Mark met zegels Mi. nrs 251(2x) – 253(2x) – 254(5x)

Brief verstuurd van Cassel naar Gütersloh op de eerste dag van de tariefperiode 20.09.1923 t.e.m. 31.09.1923. Port van 250.000 Mark voldaan met 3 zegels, Mi.nr. 257 en 288 (2x). De zegels met waarden 250.000 Mark (M. nrs; 292 / 296 werden pas uitgegeven op 20 à 22 september 1923.

Brief verstuurd van Blankenburg naar Braunschweig op de laatste dag van de tariefperiode 10.10.1923 t.e.m. 19.10.1923. Port voor deze brief bedroeg 5 miljoen

ERICH SAENGER * BERLIN W 8
CHARLOTTEN-STRASSE 67

Deze brief werd verstuurd van Berlijn naar Leipzig op de eerste dag van de tariefperiode 05.11.1923 t.e.m. 11.11.1923 en werd correct gefrankeerd op de achterzijde met 1 miljard Mark. De zegel met waarde 1 miljard Mark verscheen op 4 of 5 november 1923 en was wellicht nog niet overal te koop. Frankering: Mi. nr. 321 (20x) vanaf 26.10.1923

Vo Schneider Nachf.

Leipzig

Brief verstuurd te Mahldorf en afgestempeld op de eerste dag van invoering van de Rentenmark. Port bedroeg 10 Rentenmark. Voldaan met zegel Mi. nr. 340 (uitgegeven 01.12.1923)

Voor lokale postbezorging zijn de tarieven voor brieven en postkaarten iets lager. De portkosten voor dienststukken gezonden aan de Post zijn er nihil. De postzegels in onderstaande tabel tonen de evolutie van het tarief tijdens de hyperinflatieperiode voor een lokale standaardbrief van 1 april 1921 tot de invoering van de rentenmark op 1 december 1923.

<p>01.04.1921 – 31.12.1921</p> <p>08.09.1920 - Mi. 145</p>	<p>01.01.1922 – 30.06.1922</p> <p>20.12.1920 – Mi. 151</p>	<p>01.07.1922 – 30.09.1922</p> <p>jan 1922 - Mi. 187</p>	<p>01.10.1922 – 14.11.1922</p> <p>mei 1922 - Mi. 224</p>
<p>15.11.1922 – 14.12.1922</p> <p>mei 1922 – Mi. 226</p>	<p>15.12.1922 – 14.01.1923</p> <p>dec 1922 – Mi. 239</p>	<p>15.01.1923 – 28.02.1923</p> <p>jan 1923 – Mi. 230</p>	<p>01.03.1923 – 30.06.1923</p> <p>jan 1923 – Mi. 232</p>

<p>01.07.1923 – 31.07.1923</p> <p>Een postzegel van 120 Mark bestond niet. Alternatief was frankeren met meerdere zegels (vb. 2x MI.319 – uitgegeven 28.10.1923)</p>	<p>01.08.1923 – 23.08.1923</p> <p>jan 1923 – Mi. 250 alternatief april 1923 – Mi. 271</p>	<p>24.08.1923 – 31.08.1923</p> <p>24.08.1923 – Mi 278</p>	<p>01.09.1923 – 19.09.1923</p> <p>01.09.1923 – Mi. 284</p>
--	---	--	--

<p>20.09.1923 – 30.09.1923</p> <p>sept 1923 – Mi. 257</p>	<p>01.10.1923 – 09.10.1923</p> <p>sept 1923 – Mi. 302</p>	<p>10.10.1923 – 19.10.1923</p> <p>sept 1923 – Mi. 312</p>	<p>20.10.1923 – 31.10.1923</p> <p>20.10.1923 – Mi. 316</p>
---	---	--	--

<p>01.11.1923 – 04.11.1923</p> <p>Een postzegel van 40 miljoen Mark bestond niet. Alternatief was frankeren met meerdere zegels (vb. 2x MI.319 – uitgegeven 28.10.1923)</p>	<p>05.11.1923 – 11.11.1923</p> <p>11.10.1923 Mi. 313</p>	<p>12.11.1923 – 19.11.1923</p> <p>11.11.1923 Mi. 327</p>	<p>20.11.1923 – 25.11.1923</p> <p>12.11.1923 Mi. 328</p>	<p>26.11.1923 – 30.11.1923</p> <p>Een postzegel van 40 miljard mark werd niet uitgegeven. Gedurende deze tariefperiode was frankeren met een kwart van de te betalen port de regel. Dit kon met Mi. 328</p>	<p>vanaf 01.12.1923</p> <p>01.12.1923 Mi. 339</p>
---	--	--	--	---	---